

մարդ ինքզինքը տարբեր ցեղէ մը առաջ եկած կը կարծէր. միեւնոյն ազգին մէջ ոմանք մտքերնին դրած էին քէ իրենք երկնքէն իջած են, ոմանք ալ երկրէս ելած. երբայցեք, ընդհակառակն, իրար մէկ մօր զաւկըներ եւ եղբայր կը ճանչնային, հարբատութիւնը՝ պատիւն ու խելքը ամենեւին պատճառ չէր ըլլար անհասարութեան ու մէկգմէկ իրարու ազգակից ճանչնալու : Իսկ Քրիստոս այս եղբայրսիրութեան օրէնքը այնպէս հաստատեց որ առանց ասոր վարուողը, կամ ասոր հակառակ վարք ցուցնողը, Քրիստոնեայ անգամ չըսուիր :

« Յայսմ ծանիցեն ամենեքեան երէ իմ աշակերտք էք՝ երէ սիրիցեք զմիմեանս » ըսաւ : Ո՛րչափ փափաքելի է որ այս փրկաւետ սկզբունքը խոր տպաւորուի մեր ազգին որտին մէջ, ու քանի որ հոս դրուած պատկերը մտքերնին գայ՝ յիշեն իրենց քաղցր պարտքն ու երջանկութիւնը :

ՍՏԵՓԱՆ Վ. ՄԻՍԱԲԵԱՆ,

Աշակերտ Արեւել. Ազգայ. Վարժ.

ՍԻՐԵԼԵԱՅ ՅԱՐԳԸ ՃԱՆՉՆԱԼ.

Երկար ատեն հետերնին բնական մարդկանց յարգն ու արժէքը հազիւ երբեք կը ճանչնանք :

Կէօքէ, հոջակաւոր Գերմանացի բանաստեղծն ու մատենագիրը որ 1832ին վախճանած է, գեղե-

ցիկ քերթուածի մը մէջ կը պատմէ քէ ինչպէս ճամբորդին մէկը Հռովմայ դաշտերուն մէջ բափառական պտըտած ատենը տնակի մը կը հանդիպի, որ հին տաճարի մը աւերակներովը շինուած է եղեր : Մէջի բնակող կնիկ մարդը չկրնար հասկընալ քէ իր խեղճուկ տնակին որ բանին զմայլած կընայի, կը հիանայ օտարականը, եւ ամենեւին մտքէն չանցնիր որ իրեն ողորմելի երեւցած բնակարանին նիւթերը անգին հնութիւններ ըլլան :

Այսպէս նաեւ մենք : Դիմացինին պակասութիւններէն քաշած նեղութիւննիս միայն կը զգանք, ու կատարելութիւններէն քաղած օգուտնիս չենք իմանար. քանի քանի քաղցրահամբոյր հոգիներ, անյեղի սերեր, վսեմ անձնանուիրմունքներ շատ անգամ մեզի անծանօթ կը մնան մինչեւ որ օտարականին մէկն անցնի ու մեզի հասկըցընէ զանոնք : Երանի մեզ քէ որ տարակայութիւնը կամ մահը չըլլան որ մեզի անծանօթ մնացած հարստութիւննիս յայտնելով ստիպեն զմեզ տխրագին ու արտասուական աչուրներով գաղղիացի Փոնսար քերթողին հետ ըսելու քէ « Շատ ուշ կիմանայ մարդ որ կորսընցուցածը բաւական չսիրեր եղեր » : Ուրեմն սիրենք մեր սիրելիքը քանի որ մեր քովն են, քանի որ կարող ենք գիրենք սիրել ու յարգել. որպէս զի չըլլայ քէ ետքը ցաւինք, որպէս զի երբոր կորսընցընելու ստիպուինք, գեթ անով մխիթարուինք քէ բաւական սիրեցինք զիրենք ու յարգերնին ճանչցանք :

ՓԱՐԻՋԵԱՆ ԱՄՍԱԳԻՐ ԵՒ ՉԱՆԱՉԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔ

ՓՈԽՈՒՄՆ ՅԱՍՏԵԱՅ ՄԱՀՏԵՍԻ ՅՈՎԱԿԻՄ ԱՂԱՅԻ ԱՍԼԱՆԵԱՆ.

Եւդոկիոյ բարեպաշտ եւ ազնուասիրտ ազգայինք մեծ եւ ցաւալի կորուստ մը ըրին այս ամիս մեծահամբաւ Մանտեսի Յովակիմ աղային մահուամբը : Այս կարգէ դուրս հանճարի եւ սակաւագիւտ բարեսրտութեան տէր անձին գովեստները բոլոր Փոքր Ասիոյ մէջ հռչակուած էին. իր կարծիքները գրեթէ միշտ ուղիղ կեցիւն, եւ ար-

դարասէր ու ճշմարտախօս բնաւորութեանը համար՝ խօսքերը մէյմէկ պատգամի պէս ընդունելի կըլլային ամենուն : Բարեպաշտութեանն ու ժամասիրութեանը կողմանէ սքանչելի օրինակ էր իր քաղաքակիցներուն, եւ քրիստոնէական առաքինութեամբն ու ազգասիրութեամբը խաղաղարար եւ պատկառելի ամենեցուն : Ասոնք

այնպիսի անմահական յիշատակներ են որ մահ-
կանացու հանգուցելոյն վախճանին վրայ արդէն
ոչ սակաւ մխիթարութիւն կըլլան մնացողաց :
Բայց մեր ազգին, եւ մանաւանդ Եղովկոյ բարե-
պաշտ ժողովրդեան աւելի մեծ մխիթարութիւնն
այս եղած պիտի ըլլայ, որ հանգուցեալ ծերունին
իրեն կատարելութեանցը արժանաւոր ժառանգ
բողոց խը ազնիւ որդիքը, որ են Ասլանեան

Մահտեսի Յովնանէս աղան եւ Պօղոս աղան, եւ
իրենց բարեպաշտութեամբը, ազգասիրութեամբն
ու ազնիւ բնաւորութեամբը բարեյիշատակ հո-
րերնուն պէս մեծ անուն հանած են ի Կոստան-
դնուպօլիս եւ ի Փոքրն Ասիա : Քաղցր է մեզ յի-
շատակել որ Մահտեսի Յովնանէս աղան եղաւ
նաեւ Փարիզու ազգային վարժարանիս նպաս-
տող առաջին բարերարներէն մէկը :

ԲԱԶՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆ.

Զինուորին մէկը Աւաստոփոլի պատերազմին
մէջ զնտակով մը ծուռկին կըզարնուի ու անկե-
լանոցը կըտարուի . վիրաբոյժները անդադար
վերքը կըխառնեն, որպէս զի մէջէն զնտակը
հանեն ու ջնն կընար գտնել :

Խեղճ զինուորը ալ ցաւին չկարենալով դիմա-
նալ. « Ի՞նչ կըփնտռէք » կըսէ :

— Գնտակը կըփնտռենք, կըպատասխանեն :

— Թէ որ այդ էր փնտռածնիդ, ինչո՞ւ մինչեւ
հիմա չըսիք. գրպանս է, կը կանչէ :

ԱԺԱՆ 21.

Մօտերս գեղացւոյն մէկը աշխոյժ ու դեռահա-
սակ ձի մը կըզնէ ածընկեկ գնով, եւ սաստիկուրա-
խացած կերբայ բարեկամներէն մէկուն կըցուցը-
նէ որ քաջ ձիապան է եղեր, եւ կըպատմէ անոր
քէ ինչ հնարքներ բանեցուցեր, ու որչափ լեզու
բախեր է անանկ ածան ձեռք ձգելու համար
գայն :

— Քանի՞ով գնեցիր, կըհարցընէ ձիապանը :

— Հինգ հարիւր ֆրանքի :

Զիապանը կըզարմանայ, կենդանւոյն չորս դին
կըղառնայ կըղիտէ, կողերը՝ ծնկուրները ոտուր-
ները կըզնէ կըշօշափէ. « Այս ձին հազար հինգ
հարիւր ֆրանք կարծէ, կըսէ. անշուշտ ասոր
տակը բան մը պիտի ըլլայ : Նորէն ձիուն չորս

դին կըղառնայ կընայի, բան չտեսներ : Նոյն
օրը սաստիկ քամի կըփչէր. ազնիւ ձին չվնա-
սուելու համար մէջքն ու ականջները ծածկեր են
եղեր . ձիապանը « Հանեցէք սա մէջքի ծած-
կոյքը » կըսէ. կըհանեն կըտեսնէ որ մէջքն ալ
բան չունի : « Ականջն ալ բացէք » կըսէ. եւ այն
ատեն դուրս կելլէ խաղբուրիւնը որ ականջին
մէկը քաուջույէ շինուած է եղեր :

Խեղճ գեղացւոյն սրտին ցաւն ու խոր տրտմու-
րիւնը անով ալ կաւելնայ որ չէր կընար ետ տալ
ձին, որովհետեւ ստակը վճարեր էր, եւ Գաղղիոյ
օրինաց գիրքը չէր կըցած գուշակել որ քաու-
ջույէ ականջով ձի գնողին իշխանութիւն տար ետ
դարձընելու գայն :

ԱՇԽԱՐՀԱԳԻՐ ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ ԳԱՂԱՌՈՅ ՅԱՄԻՆ 1856.

Գաղղիոյ տէրութիւնը սովորութիւն ունի հինգ
տարին մէյմը ժողովուրդն համբելու. այս գովելի
սովորութիւնը բոլոր եւրոպայի բարեկարգ տե-
րութիւններն ալ ունին, որով ճիշդ կիմանան
իրենց ժողովրդեան բիւր, անոր պակսիւն ու
աճիւր :

Հոգի.

1856ին ժողովրդեան բիւն ելաւ.	36,039,364
1851ին.	35,785,170
1846ին.	35,400,486